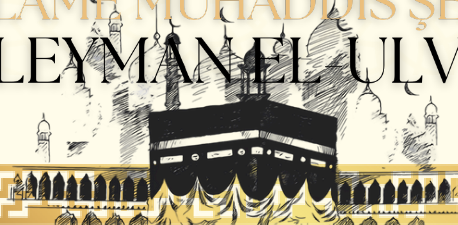
الفجر
EL FECR MEDYA

RAMAZAN HİLALİ

مِلَّةَ إِبْرَاهِيم

لفضيلة الشيخ
سليمان بن ناصر العلوان

ALLÂME MUHADDİS ŞEYH
SÜLEYMAN EL-ULVAN

Soru: "Ramazan hilalini görmede mahalli müşahede mi esastır yoksa bütün memleketler için tek bir müşahede mi esastır?"

"(Hilali) görünce oruç tutun." Hadisinin şerhinde Allâme Muhaddis Şeyh el-Ulvan şöyle demektedir:

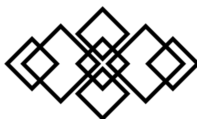
"İlim ehli bu konuda (birkaç görüşte) ihtilaf etmiştir:

Birinci görüş: İmam Ahmed'in ve Malikilerin meşhur görüşüdür. *"Eğer bir memleketin halkı onu (Ramazan veya Şevval'in hilalini) görürse, onlara vacip olan şey (oruç tutmak veya bayram yapmak) diğer bütün memleketlere terettüp eder."* Bu görüş *"Hilali görünce oruç tutun"* ifadesinin genelliğini üzerine bina edilmiştir.

İkinci görüş: *"Her diyarın kendi müşahedesi olduğudur."* Bu, İbn Abbas (radıyallahu anhu), imam Kâsım bin Muhammed ve imam İshâk bin Rehaveyh'in görüşüdür.

Bunun delili ise, Müslim'in Sahih'inde Kurayb'dan Muhammed bin Ebi Harmala yoluyla rivayet edilen olaydır. Kurayb, Ümmü Fadl bint Hāris tarafından Şam'daki Muaviye'ye gönderilmiştir. (Kurayb) diyor ki: *"Şam'a geldim ve onun işini hallettim. Ben Şam'dayken Ramazan hilali Cuma gecesi göründü, sonra ayın sonunda Medine'ye geri döndüm. Bu sebeple Abdullah ibn Abbas bana soru sordu, sonra hilalden bahsetti ve şöyle dedi: 'Hilal'i ne zaman gördünüz?' Ben de: 'Cuma gecesi gördük.' dedim. 'Kendin mi gördün?' dedi. Ben de: 'Evet, insanlar da gördü. Onlar ve Muaviye (radıyallahu anhu) oruca başladı.' Bunun üzerine İbn Abbâs dedi ki: 'Fakat biz onu cumartesi gecesi gördük. Dolayısıyla otuz günü tamamlayıncaya veya onu (Şevval hilalini) görene kadar oruç tutmaya devam edeceğiz.' dedi. Ben: 'Muaviye'nin görmesinden ve oruca başlamasından razı değil misin?' deyince, 'Hayır, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bize böyle emretti' dedi."*

İbn Abbâs, Müslümanların hükümdarı bir (halifeleri) olmasına rağmen, tek bir beldenin (Şam halkının) hilali müşahedesine göre amel etmedi. Hiçbir sahabenin de İbn Abbâs'a (bunda) karşı çıktıkları rivayet edilmemiştir.

Ayrıca Tirmizi el-Camiu's-Sahih'inde şöyle demiştir: *"...ve ilim ehline göre bu hadisle amel edilmiştir ki her memleketin ehlinin müşahedesi kendine aittir."* Ve onun *"Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) bize böyle emretti" demesi, İbn Abbâs'ın Rasulullah'tan (sallallahu aleyhi ve sellem) bir memleketin insanlarının başka diyarların halklarının gördüğüyle amel etmekle yükümlü olmadıklarına dair sözleri ezberlemiş olması ihtimalini taşır. Ya da kendi ictihadından ve anlayışından söylemiş olması ihtimalini de taşır."*

Üçüncü görüş: *"eğer ay aynı noktada yükselirse (Ramazan hilalinin görüldüğü başka bir yerdeki gibi) oruç tutmaları gerekir, değilse tutmazlar."* Bu, Şafii fakihlerin iyi bilinen bir görüşüdür ve İbn Teymiyye'de onu tercih etmiştir. Bu üç görüşten başka görüşler de vardır.

Bunlardan en doğru görünen görüş **ikincisidir**. Özellikle her ülkenin kendi yöneticisinin olduğu ve birçoğunun gözetleme yerine (batıl bir yol olan) hesaplamaya güvendiği bu çağda.

Ayrıca İslam diyarından başka bir yerde yaşayanlara gelince, onlar en yakın İslam diyarının müşahedesine uysunlar. Eğer İslam diyarı yoksa o zaman Mekke ehlini takip etsinler. Bununla birlikte Hilali gözetlemek için çabalamaları ve incelemelerine göre oruç tutmaları onlar için yeterli olacaktır."

Allâh Celle ve Âlâ en doğrusu bilir.

EL FECR MEDYA

